

Parlementaire geschiedenis	Beslagvrije voet verblijf buitenland (art. 475e Rv)
Van 1 april 1991 tot heden	

Van 1 april 1991 tot heden

Wettekst¹

Art. 475e Rv:

Geen beslagvrije voet geldt voor vorderingen van een schuldenaar die niet in Nederland woont of vast verblijft. Indien hij evenwel aantoonbaar dat hij buiten deze vorderingen onvoldoende middelen van bestaan heeft, kan de kantonrechter op zijn verzoek een beslagvrije voet vaststellen voor zijn vorderingen op schuldenaren die woonplaats hebben in Nederland.

Oorspronkelijk wetsvoorstel²

Artikel 475c Rv:

Geen beslagvrije voet geldt voor vorderingen van een schuldenaar die niet in Nederland woont of vast verblijft. Indien hij evenwel aantoonbaar dat hij buiten deze vorderingen onvoldoende middelen van bestaan heeft, kan de kantonrechter op zijn verzoek een beslagvrije voet vaststellen voor zijn vorderingen op schuldenaren die woonplaats hebben in Nederland.

Memorie van toelichting³

De huidige regeling blijkt in de praktijk onbillijk te werken ten opzichte van bij voorbeeld alimentatiegerechtigden, indien de schuldenaar buiten Nederland is gaan wonen en daar andere inkomsten heeft, terwijl zijn Nederlandse inkomsten geringer zijn dan de beslagvrije voet. Dit praktijkvoorbeeld heeft ertoe geleid aan schuldenaren buiten Nederland in beginsel slechts een beslagvrije voet toe te kennen, als de kantonrechter hun die op hun verzoek toekent. Zover hoeft het in de praktijk niet te komen: voorziende wat de kantonrechter zal doen, zullen de partijen meestal een regeling treffen.

¹ Stb. 1990, 605. *Kamerstukken*: 17897.

² *Kamerstukken II* 1982-1983, 17897, nr. 2.

³ *Kamerstukken II* 1982-1983, 17897, nr. 3, p. 11 en 20.

(...)

Artikel 475c

De voorgestelde regeling zou beslagene(n) buiten Nederland bevoordelen, indien zij in Nederland de volle beslagvrije voet zouden genieten zonder dat rekening wordt gehouden met inkomsten buiten Nederland. Onder het bestaande artikel 479c blijkt zulks al ongewenste gevolgen te hebben. Artikel 475c sluit daarom de beslagvrije voet voor buiten Nederland wonenden uit, tenzij zij aantonen dat zij door het beslag op hun Nederlandse inkomsten in totaal minder overhouden dan de beslagvrije voet. Doorgaans zal deze oplossing in overleg met de schuldeiser worden bereikt; zo nodig moet de kantonrechter beslissen. Een veelvuldig beroep op de kantonrechter behoeft om dezelfde redenen hier evenmin te worden verwacht als bij de toepassing van het volgende artikel.

Nota van wijziging⁴

Art. 475c wordt art. 475e Rv. Tekst blijft hetzelfde.

Voorlopig verslag van de vaste commissie voor justitie⁵

VVD

(...)

De memorie van toelichting op (thans) artikel 475e (destijds 475c) noemt als norm het in totaal minder overhouden dan de beslagvrije voet; dat is een verenging van de tekst van dit ongewijzigd gebleven artikel, dat immers de kantonrechter vrij laat te bepalen of betrokkene voldoende middelen van bestaan overhoudt. Moet niet worden aangenomen dat de kantonrechter daarbij behalve met de in Nederland geldende beslagvrije voet ook rekening dient te houden met - ten minste - de verhouding van de kosten van levensonderhoud in Nederland en in het woonland?

De hier aan het woord zijnde leden merkten voorts op dat in artikel 475e het woord «schuldenaar» door elkaar gebruikt wordt zowel voor de ontvanger van de periodieke betaling ten laste van wie beslag gelegd wordt, als voor degenen die aan deze de periodieke betaling schuldig zijn. Dit maakt dit wetsartikel slechts moeizaam leesbaar. Was dit niet te vermijden geweest?

Memorie van antwoord⁶

De aan het woord zijnde leden vroegen met betrekking tot het voorgestelde artikel 475e of het de bedoeling is dat de kantonrechter bij de beoordeling van de eventuele beslagvrije voet voor een beslagene die buiten Nederland woont zich dient te richten naar het criterium van

---

⁴ *Kamerstukken II 1986-1987, 17897, nr. 6.*

⁵ *Kamerstukken I 1989-1990, 17897, nr. 101a, p. 1-2.*

⁶ *Kamerstukken I 1989-1990, 17897, nr. 101b, p. 1-2.*

het hebben van onvoldoende middelen van bestaan, conform de tekst van artikel 475e, of dat de kantonrechter zich dient te houden aan het criterium van het in totaal minder overhouden dan de beslagvrije voet, conform de toelichting bij het oorspronkelijke artikel 475c, dat bijna gelijklopend is aan het thans voorgestelde artikel 475e. De ondergetekenden achten de tekst van het wetsvoorstel de belangrijkste richtlijn voor de rechter. De in de memorie van toelichting gebezigde, engere, formulering kan daarbij voor de rechter als een minimum beoordelingsmaatstaf gelden. Wij vertrouwen erop dat de kantonrechter naar eigen inzicht rekening zal houden met eventueel relatief hoge kosten van levensonderhoud in het land waar de beslagene woont.

De leden van de V.V.D.-fractie achtten artikel 475e moeilijk leesbaar, omdat het woord «schuldenaar» daarin in twee betekenissen wordt gebruikt. Aangezien in het desbetreffende artikel echter een duidelijk onderscheid bestaat tussen een schuldenaar die niet in Nederland woont en schuldenaren die woonplaats hebben in Nederland, achten de ondergetekenden misverstand uitgesloten.

Nader voorlopig verslag van de vaste commissie voor justitie⁷

VVD

(...)

Het antwoord op hun tweede vraag - die over de door het voorgestelde artikel 475e aan de Kantonrechter gelaten beoordelingsvrijheid - gaf bedoelde leden aanleiding tot de opmerking dat dit antwoord nog steeds, naar het hun voorkwam, een beperktere vrijheid voorstaat dan de wettekst biedt. Waarom zou de Kantonrechter alleen met een hogere levensstandaard dan in Nederland rekening mogen houden en niet met een lagere? De voorgestelde tekst schakelt immers de in Nederland geldende beslagvrije voet voor aan een in het buitenland wonende beslagene verschuldigde periodieke betalingen geheel uit en schrijft alleen voor dat de Kantonrechter alsnog een beslagvrije voet kan vaststellen als betrokkene aantoont dat hij anders onvoldoende middelen van bestaan zou overhouden. De vraag of zulks het geval is hangt niet af van de in Nederland geldende omstandigheden maar van de ter plaatse geldende. Waarop berust de poging om via de toelichting toch de in Nederland geldende beslagvrije voet weer in dit artikel in te schuiven?

Tenslotte merkten deze leden op dat hetgeen in de laatste alinea van de memorie van antwoord wordt medegedeeld, antwoord geeft op een andere vraag dan de gestelde. De vraag was immers niet of de voorgestelde tekst na analyse tot misverstand kan leiden, maar of het - in het algemeen verwerpelijke - gebruik van het zelfde woord binnen het verband van een artikel in twee verschillende betekenissen niet vermeden had kunnen worden (zie ook: Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek. paragraaf A.1.3.: «Het vereiste van duidelijkheid brengt voorts mede niet dezelfde term voor verschillende begrippen te bezigen»).

Nader memorie van antwoord⁸

Met betrekking tot het antwoord op de vraag van de leden van de V.V.D.-fractie ten aanzien van artikel 475e kunnen wij het met deze leden eens zijn dat mogelijk is dat in het buitenland een lagere levensstandaard geldt dan in Nederland. Daartegenover kunnen dan echter onder meer reis- en telefoonkosten staan voor de nodige contacten met familie en kennissen die wellicht tot de levensbehoeften te rekenen zijn. De ondergetekenden handhaven hun mening dat de tekst van het wetsvoorstel bepalend is; aan de toelichting

⁷ *Kamerstukken I 1989-1990, 17897, nr. 101c, p. 2.*

⁸ *Kamerstukken I 1990-1991, 17897, nr. 12, p. 2.*

komt illustratieve betekenis toe. Van «inschuiven» via de toelichting in de tekst kan geen sprake zijn en is geen sprake.

Naar de mening van de ondergetekenden voldoet het voorgestelde artikel 475e aan het vereiste van de duidelijkheid, terwijl een andere term voor het begrip «schuldenaar» - respectievelijk zonder en met woonplaats in Nederland - niet voorhanden is.

Handelingen Eerste Kamer⁹

De heer Heijne Makkreel (VVD):

(...)

Mijnheer de voorzitter! Ik had aangekondigd op een van de vragen uit de schriftelijke ronde nog terug te komen. Dat betreft de vraag over de tekst van artikel 475e. Het antwoord daarop bevredigt in het geheel niet. Gesteld wordt, dat de voorgestelde tekst aan het vereiste van duidelijkheid voldoet. Ik constateer echter dat de aanwijzingen voor de wetgevingstechniek, in het nader voorlopig verslag geciteerd, vanwege het duidelijkheidsvereiste met zoveel woorden verbieden om een en dezelfde term in twee betekenissen te gebruiken. Ik constateer dat tegen dit voorschrift gezondigd wordt. De duidelijkheid die aan het artikel in de voorgestelde redactie werd toegeschreven, is ook maar betrekkelijk. Bij enig nadenken is wel te begrijpen wat er bedoeld wordt, maar echt goed leesbaar is het niet. Dit is de enige plaats in het gehele voorstel van wet waar het woord "schuldenaar" anders gebruikt wordt dan ter aanduiding van degene ten laste van wie beslag wordt gelegd en dat werkt verwarrend.

Vervolgens wordt dan nog gesteld dat een andere term dan "schuldenaren" niet voorhanden is. In de eerste plaats vind ik dat een flauw antwoord, omdat het begrip ook omschreven zou kunnen worden teneinde hergebruik van een belegde term te vermijden. Dat gebeurt ook verschillende malen door te spreken van "degene die de periodieke betaling moet verrichten". Maar bovendien is het niet waar. In artikel 475b wordt degene op wie de schuldenaar een voor derdenbeslag vatbare vordering heeft, aangeduid als "derde". Er is geen enkele goede reden waarom dat ook niet in dit artikel had kunnen gebeuren.

Staatssecretaris Kosto:

(...)

Hij blijft echter met een probleem zitten. Maar tekstwijzigingen in deze Kamer, dat weten wij allen, zijn niet mogelijk. Het spijt mij dus oprecht dat het antwoord dat de collega's van WVC, Sociale Zaken en ik hebben gegeven met betrekking tot het dubbelzinnige gebruik van het woord "schuldenaar" in artikel 475b afbreuk doet aan de tevredenheid van de heer Heijne Makkreel. Ik moet toegeven dat als ik dit artikel nader bezie er veel te zeggen valt voor het standpunt van de heer Heijne Makkreel. Artikel 475b is inderdaad moeilijk leesbaar.

Misschien had dat achteraf gezien iets duidelijker geformuleerd kunnen worden. Maar ja, dat had aan de overzijde van het Binnenhof moeten gebeuren.

De heer Heijne Makkreel (VVD): Het gaat om artikel 475e.

Staatssecretaris Kosto: Niettemin blij ik treurig over het feit dat ik de heer Heijne Makkreel niet tevreden heb kunnen stellen ten aanzien van artikel 475e. Het signaal tot zorgvuldigheid kan niet genoeg klinken. Ook naar mijn oordeel had dit duidelijker geformuleerd kunnen worden. Gesproken had kunnen worden van "derde" in plaats van "schuldenaar".

Ik zeg daarbij dat de materie meebrengt dat ook dan enig nadenken nodig is om te begrijpen wat precies bedoeld is. Misschien had men dan minder diep behoeven na te denken. Ik hoop dat de heer Heijne Makkreel met deze ruiterlijke erkenning tevreden kan zijn.

---

⁹ *Handelingen I 1990-1991*, nr. 8, p. 211-212.